

УДК 65:012.8:658.1
JEL: Q00, Q14, G30

Андрій Линенко, Владислав Конєв

*Запорізький національний університет
Україна*

ОЦІНЮВАННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ УЧАСНИКІВ ОБ'ЄДНАННЯ ПІДПРИЄМСТВ

Статтю присвячено вдосконаленню та апробації методичних підходів до оцінювання рівня фінансової безпеки учасників об'єднань підприємств. Проаналізовано сучасні підходи вчених до трактування понять і використання методів оцінки рівня фінансової безпеки. Використано й доповнено методичку розрахунку інтегрального показника рівня фінансової безпеки для учасників об'єднань підприємств. Запропоновано шляхи досягнення достатнього рівня фінансової безпеки учасників об'єднань підприємств.

Ключові слова: фінансова безпека, об'єднання підприємств, інтегральна оцінка, підприємства.

Андрей Линенко, Владислав Конев

*Запорожский национальный университет
Украина*

ОЦЕНКА ФИНАНСОВОЙ БЕЗОПАСНОСТИ УЧАСТНИКОВ ОБЪЕДИНЕНИЯ ПРЕДПРИЯТИЙ

Статья посвящена усовершенствованию и апробации методических подходов к оценке уровня финансовой безопасности участников объединений предприятий. Проанализированы современные подходы ученых к трактовке понятий и использованию методов оценки уровня финансовой безопасности. Применена и дополнена методика расчета интегрального значения уровня финансовой безопасности для участников объединений предприятий. Предложены пути достижения достаточного уровня финансовой безопасности участниками объединений предприятий.

Ключевые слова: финансовая безопасность, объединения предприятий, интегральная оценка, предприятия.

Andrii Lynenko, Vladyslav Konyev

*Zaporizhzhya National University
Ukraine*

ASSESSMENT OF FINANCIAL SECURITY OF ENTERPRISES ASSOCIATION PARTICIPANTS

The problem of financial security is especially relevant for enterprises association participants in transition economies, in particular, it concerns agro-industrial companies. The paper is devoted to the study of methods for assessing the level of financial security of enterprises association participants. The purpose of the paper is to apply the methodology for assessing the level of financial security to members of groups of enterprises (which include agro-industrial enterprises), identifying issues and formulating recommendations on the example of «System Capital Management» JSC and «Metinvest Holding» LLC. The modern approaches of scientists to the interpretation of concepts and the use of methods for assessing the level of financial security are analyzed. The method of calculating the integral index of the level of financial security valuation was used and supplemented for the enterprises association participants. The use of integrated assessment indicator of financial security made it possible to identify the poor financial condition of enterprises association members. Suggested ways to achieve a sufficient level of financial security for enterprises association participants based on the research are proposed.

Key words: *financial security, business combinations, integral assessment, enterprises.*

Постановка проблеми. Об'єднання підприємств – це розповсюджена у світі форма господарювання. Концентрація значного капіталу надає багато можливостей не тільки для інноваційного розвитку таких інтегрованих формувань, але й дає поштовх до розвитку економіки країни в цілому. Вирішення макроекономічних проблем неможливе без забезпечення стабільності об'єднань підприємств на мікроекономічному рівні. Головною проблемою є складність забезпечення фінансової безпеки як окремих підприємств, так і групи в цілому. Необхідною ланкою вивчення фінансової безпеки об'єднань підприємств є аналіз наявних зв'язків між фінансовими показниками.

Проблема фінансової безпеки є особливо актуальною для агропромислових компаній (агрохолдингів) як однієї із форм об'єднань підприємств, учасниками яких можуть бути як промислові, так й аграрні суб'єкти. Нині, за дослідженнями вчених, агропромислові компанії стали невід'ємним складником організаційно-правової будови аграрного сектора економіки, виникнення таких формувань відбувалося, зокрема, через вливання в аграрну галузь капіталу з інших сфер економіки: холдингового типу, в яких агросфера функціонує на засадах дочірніх підприємств, і як цілісних підприємств, у яких агросферу організаційно представлено структурними або відокремленими підрозділами [1].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Останні опубліковані роботи свідчать про інтерес вітчизняних науковців до проблем застосування різних методів оцінювання фінансової безпеки підприємств. Зокрема можна виділити праці таких дослідників, як: А. М. Вергун [2], Є. П. Картузов [3], Р. Р. Кулик [4], Т. В. Олексюк [5], Ю. В. Павлюк [6], О. В. Сусіденко [7] та ін.

Дослідники визначають позитивний ефект виникнення інтегрованих аграрних холдингових компаній у фінансовому плані [8]. Питання фінансової безпеки агропромислових компаній посідає важливе місце в системі корпоративного управління, головною метою якого є збільшення вартості акціонерного капіталу [9]. Великі агрохолдинги можуть одержати значні

переваги у довгостроковій перспективі, якщо вони встановлять ефективні механізми корпоративного управління [10]. Учені доводять, що визначальним фактором фінансової безпеки агропромислових компаній, завдяки чому можна збільшити власний капітал підприємства, сформуванню достатній резервний фонд і застрахуватися від ризиків, є прибутковість агропромислового виробництва [11]. З іншого боку, на сучасному етапі фінансово-економічний стан багатьох агропромислових компаній значного погіршився, деякі з них стали збитковими [12], що підвищує актуальність цього дослідження.

Закордонні вчені мають не менший інтерес до дослідження питань фінансової та економічної безпеки підприємств. Так, А. Яніогло акцентує увагу на необхідності забезпечення раціонального функціонування вже створеної системи захисту економічної безпеки підприємства [13]. Дослідники із Чехії та Словаччини визначили вплив ефективного управління кредитним ризиком на фінансову безпеку підприємства [14]. Литовський учений-економіст Р. Тамосіуніене досліджує підходи до кількісного виміру економічної безпеки підприємств відповідно до історичних періодів розвитку на прикладі таких країн, як Естонія, Латвія, Литва та Молдова [15]. Новизною цієї роботи є удосконалення наявної методики оцінки рівня фінансової безпеки через доповнення окремими показниками з метою підвищення рівня фінансової безпеки учасників об'єднань підприємств.

Мета статті полягає в застосуванні методики оцінки рівня фінансової безпеки для учасників об'єднань підприємств (у складі яких є агропромислові підприємства), виявленні проблем і формулюванні рекомендацій на прикладі ПАТ «Систем кепітал менеджмент» і ТОВ «Метінвест Холдинг».

Виклад основного матеріалу дослідження. Група СКМ (повна назва – ПАТ «Систем кепітал менеджмент») не випадково обрана для дослідження, оскільки це одне з найбільших промислових об'єднань в Україні. Компанію засновано у 2000 р. для управління активами в гірничодобувній, металургійній і енергетичній галузях. Нині до групи належать понад 100 підприємств, у складі яких з'явилися й нові напрями діяльності, зокрема аграрний бізнес. До об'єднання входять компанії Метінвест і ДТЕК, АТ «ПУМБ», СК «АСКА» й «АСКА-Життя», телекомунікаційна група Vega, Медіа Група «Україна» та видавничий холдинг «Сьогодні Мультимедіа», ЕСТА Холдинг (нерухомість), Український Ритейл (роздрібна торгівля, мережа супермаркетів «Брусничка»), UMG (видобуток мінералів), Паралель (оператор ринку нафтопродуктів), HarvEast (сільське господарство), машинобудівний холдинг «Гірничі машини», транспортний холдинг «Портінвест» [16]. Слід окремо зазначити про агропромисловий холдинг HarvEast, який створено на базі сільськогосподарських активів ПрАТ «Маріупольський металургійний комбінат імені Ілліча». HarvEast – аграрний холдинг, основними напрямками діяльності якого є рослинництво (вирощування пшениці, соняшника, ячменю, багаторічних трав, кукурудзи, кормового сорго) і молочне тваринництво [16].

ПАТ «СКМ» є основним акціонером групи Метінвест, керуючою

компанією якої є ТОВ «Метінвест Холдинг». Метінвест виробляє широкий спектр продукції: залізорудну сировину, коксову та коксохімічну продукцію, сталеві напівфабрикати та готовий прокат, включаючи електрозварні труби великого діаметру. Компанія експортує значну частину своєї продукції до понад 100 країн світу через розвинену міжнародну збутову мережу. Основні виробничі потужності Метінвесту розташовані в Україні, що дає змогу підтримувати відносно низький рівень собівартості порівняно з багатьма конкурентами на світовому ринку сталі [17].

Офіційну фінансову звітність ПАТ «СКМ» використано із сайту Агентства з розвитку інфраструктури фондового ринку України [18]. Офіційна фінансова звітність ТОВ «Метінвест Холдинг» доступна на сайті групи [17].

Вивчення підходів до трактування поняття дає змогу зазначити, що фінансова безпека – це комплексна характеристика, що зумовлює високий ступінь захищеності фінансових інтересів як інтегрованого бізнес-формування в цілому, так і його учасників, забезпечує їхній сталий економічний розвиток за рахунок ефекту синергії, раціональне корпоративне управління фінансовими ризиками з урахуванням пріоритетів фінансової стратегії об'єднання підприємств [5, с. 5].

Специфіка оцінювання рівня фінансової безпеки учасників об'єднань підприємств полягає в аналізі показників окремих суб'єктів господарювання з урахуванням їхніх економічних зв'язків. Слід зазначити, що підприємства мають бути пов'язаними правовими відносинами, коли одна структура має контроль над іншими шляхом володіння цінними паперами або в інший спосіб.

У роботі Р. Р. Кулика та Ю. Р. Новак запропоновано згрупувати показники для аналізу фінансової безпеки в три групи: показники фінансової стійкості, показники рентабельності та показники ділової активності. Доречною є пропозиція про провадження етапного аналізу в методиці аналізу фінансової безпеки підприємства залежно від етапу його життєвого циклу [4].

Натомість Є. П. Картузов зазначає, що необхідно розраховувати дві групи показників. По-перше, показники, які характеризують стан фінансової безпеки на певну дату. По-друге, показники, що характеризують чинники впливу на рівень фінансової безпеки. Зазначено, що ця інформація не буде сталою, оскільки це залежить від складу та впливовості виявлених чинників за період аналізу [3].

Також А. М. Вергун звертає увагу на те, що науковці частіше за все аналізують ретроспективний і поточний стан фінансової безпеки, при цьому не прогнозуючи майбутні показники. Автор зазначив, що більш чітко та ґрунтовно оцінку стану фінансової безпеки підприємства розглянуто в роботах, які містять розрахунок інтегрального показника, хоча відповідні методики мають багато розбіжностей стосовно алгоритму розрахунків [2].

Для оцінки рівня фінансової безпеки об'єднаних підприємств обрано методику, що базується на дослідженнях Ю. В. Павлюк та О. А. Лактіонової. Ця методика полягає в розрахунку інтегрального показника за допомогою

виокремлення п'яти груп часткових показників за складниками та використання ряду вагових коефіцієнтів для проведення розрахунків [6].

Автори вважають, що до цієї методики доцільно додати коефіцієнт інвестування в групу показників інвестиційної привабливості. Показники фінансової безпеки об'єднано в групи за такими складниками [6]:

1) рентабельність діяльності: рентабельність активів (P_A), рентабельність власного капіталу (P_{BK}), рентабельність продажів (P_{II});

2) ділова активність: коефіцієнт оборотності активів (K_{OA}), коефіцієнт оборотності основних засобів (K_{OOZ}), коефіцієнт оборотності власного капіталу (K_{OVK});

3) ліквідність і платоспроможність: коефіцієнт покриття (K_{II}), співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованості ($K_{KЗ/ДЗ}$), коефіцієнт абсолютної ліквідності (K_{AL});

4) фінансова стійкість: коефіцієнт фінансового левериджу ($K_{ФЛ}$), коефіцієнт забезпечення власними обіговими коштами ($K_{ЗВОК}$), коефіцієнт довгострокової фінансової стійкості ($K_{ДФС}$);

5) інвестиційна привабливість: коефіцієнт чистої виручки ($K_{ЧВ}$), коефіцієнт реінвестування прибутку ($K_{РП}$), коефіцієнт інвестування (K_I).

Індикатори рівня складників фінансової безпеки підприємства на базі нормативних значень розраховують за формулою 1 [6]:

$$x^i = \left(\frac{P_i^\phi}{P_i^n} \right)^k, \quad (1)$$

де x^i – ступінь відхилення фактичного значення i -го показника від його нормативного (граничного) значення;

P_i^ϕ , P_i^n – відповідно фактичне та нормативне значення i -го показника;

k – показник ступеня.

Показник ступеня k у формулі 1 може набувати два значення: якщо напрямом оптимізації вихідного показника є його збільшення, він дорівнює 1, якщо зменшення – він дорівнює -1.

Оскільки не для всіх показників можливо розрахувати нормативні значення, у роботі запропоновано коефіцієнти, що були одержані аналітичним методом.

Отже, розрахунок показників індикаторів рівня складників фінансової безпеки ПАТ «СКМ» представлено в табл. 1.

У зв'язку з тим, що обсяг чистого доходу ПАТ «СКМ» за проаналізований період у порівнянні з величиною чистих збитків (наприклад, 119 тис. грн чистого доходу проти 815558 тис. грн чистого збитку у 2015 р.) дають великі негативні коефіцієнти, запропоновано коефіцієнт рентабельності та коефіцієнт чистої виручки вважати за 0.

Відповідний розрахунок для ТОВ «Метінвест Холдинг» представлено в табл. 2.

Таблиця 1

**Індикатори рівня складників фінансової безпеки ПАТ «СКМ»
за 2014–2016 рр., %**

Показники	P_i^{ϕ}			P_i^{η}	x^i		
	2014 р.	2015 р.	2016 р.		2014 р.	2015 р.	2016 р.
P_A	-2,09	-1,96	-0,67	0,03	-69,65	-65,20	-22,22
P_{BK}	-2,67	-2,68	-0,99	0,20	-13,36	-13,38	-4,96
P_{Π}	0	0	0	0,15	0	0	0
K_{OA}	0,00038	0,00029	0,00	1,10	0,00035	0,00026	0
K_{OOZ}	0,00040	0,00031	0,00	1,15	0,00035	0,00027	0
K_{OBK}	0,00049	0,00039	0,00	1,20	0,00041	0,00033	0
K_{Π}	117,74	109,32	65,81	2,00	58,87	54,66	32,90
$K_{ЗВОК}$	1412,97	3843,91	14873,22	1,00	7,08	2,60	0,67
K_{AL}	6,04	2,13	0,68	0,30	20,13	7,09	2,25
K_{FL}	24,50	28,11	17,94	0,25	102,05	88,93	139,38
$K_{ЗВОК}$	15,07	8,52	-51,96	0,10	150,68	85,24	-519,56
$K_{ДФС}$	97,39	93,65	79,23	0,85	114,57	110,18	93,21
$K_{ЧВ}$	0	0	0	0,07	0	0	0
$K_{РП}$	-2,67	-2,68	-0,99	0,02	-133,56	-133,79	-49,60
K_I	80,71	78,55	77,82	1,00	80,71	78,55	77,82

Джерело: розраховано та згруповано на основі фінансової звітності ПАТ «СКМ».

Таблиця 2

**Індикатори рівня складників фінансової безпеки
ТОВ «Метінвест Холдинг» за 2014–2016 рр., %**

Показники	P_i^{ϕ}			P_i^{η}	x^i		
	2014 р.	2015 р.	2016 р.		2014 р.	2015 р.	2016 р.
P_A	1,27	-10,92	1,26	0,03	42,21	-364,12	42,15
P_{BK}	2,35	-24,93	2,93	0,2	11,76	-124,63	14,65
P_{Π}	1,50	-14,68	1,90	0,15	10,03	-97,87	12,64
K_{OA}	84,14	74,41	66,69	1,1	76,49	67,64	60,63
K_{OOZ}	116,51	100,40	94,89	1,15	101,31	87,30	82,51
K_{OBK}	156,24	169,78	154,49	1,2	130,20	141,48	128,74
K_{Π}	121,45	210,02	61,39	2	60,72	105,01	30,70
$K_{ЗВОК}$	140,65	320,29	285,89	1	71,10	31,22	34,98
K_{AL}	3,97	2,70	5,00	0,3	13,23	9,00	16,68
K_{FL}	44,25	19,53	19,51	0,25	56,50	127,99	128,12
$K_{ЗВОК}$	17,66	52,39	-62,89	0,1	176,61	523,85	-628,92
$K_{ДФС}$	77,68	52,39	51,59	0,85	91,39	61,63	60,70
$K_{ЧВ}$	9,55	-5,68	10,40	0,07	136,43	-81,13	148,53
$K_{РП}$	-3,39	-24,93	2,93	0,02	-169,33	-1246,27	146,47
K_I	74,57	59,13	61,42	1	74,57	59,13	61,42

Джерело: розраховано та згруповано на основі фінансової звітності ТОВ «Метінвест Холдинг».

Наступним кроком є оцінка груп показників фінансової безпеки, що розраховують за допомогою формули 2 [6]:

$$I_j = \sum_{i=1}^n x_{ij} \times a_{ij}, \quad (2)$$

де I_j – інтегральна оцінка j -того складника фінансової безпеки підприємства;

x_{ij} – i -тий індикатор j -того складника;

a_{ij} – ваговий коефіцієнт i -того індикатора в оцінці j -того складника;

n – кількість індикаторів j -того складника.

Для розрахунку показників групи інвестиційної привабливості запропоновано використати такі значення a_{ij} : коефіцієнт чистої виручки – 0,3; коефіцієнт реінвестування прибутку – 0,2; коефіцієнт інвестування – 0,5.

Інтегральну оцінку фінансової безпеки підприємства можна подати за допомогою формули 3 [6]:

$$I_{\text{ФБП}} = I_P \times b_P + I_{\text{ДА}} \times b_{\text{ДА}} + I_{\text{ЛП}} \times b_{\text{ЛП}} + I_{\text{ФС}} \times b_{\text{ФС}} + I_{\text{П}} \times b_{\text{П}}, \quad (3)$$

де $I_{\text{ФБП}}$ – інтегральна оцінка рівня фінансової безпеки підприємства;

$I_P, I_{\text{ДА}}, I_{\text{ЛП}}, I_{\text{ФС}}, I_{\text{П}}$ – інтегральні показники відповідно рентабельності діяльності, ділової активності, ліквідності й платоспроможності, фінансової стійкості, інвестиційної привабливості;

$b_P, b_{\text{ДА}}, b_{\text{ЛП}}, b_{\text{ФС}}, b_{\text{П}}$ – вагові коефіцієнти складників фінансової безпеки підприємства в її інтегральній оцінці.

Експертним шляхом визначено такі значення вагових коефіцієнтів: $b_P=0,27, b_{\text{ДА}}=0,17, b_{\text{ЛП}}=0,19, b_{\text{ФС}}=0,25, b_{\text{П}}=0,12$.

Розрахунок показників оцінки груп фінансової безпеки ПАТ «СКМ» представлено в табл. 3.

Таблиця 3

**Показники оцінки груп фінансової безпеки ПАТ «СКМ»
за 2014–2016 рр., %**

Групи	2014 р.	2015 р.	2016 р.	b_i	2014 р.	2015 р.	2016 р.
Рентабельність діяльності (I_P)	-36,0167	-34,0215	-11,7332	0,27	-9,7245	-9,1858	-3,1680
Ділова активність ($I_{\text{ДА}}$)	0,0004	0,0003	0	0,17	0,0001	0,00005	0
Ліквідність і платоспроможність ($I_{\text{ЛП}}$)	35,5850	29,5287	17,1046	0,19	6,7611	5,6104	3,2499
Фінансова стійкість ($I_{\text{ФС}}$)	120,9458	90,8253	-98,1746	0,25	30,2365	22,7063	-24,5436
Інвестиційна привабливість ($I_{\text{П}}$)	13,6416	12,5197	28,9880	0,12	1,6370	1,5024	3,4786

Джерело: розраховано та згруповано на основі власних розрахунків.

Результати розрахунку показників оцінки груп фінансової безпеки ТОВ «Метінвест Холдинг» представлено нижче (табл. 4).

Таблиця 4

**Показники оцінки груп фінансової безпеки ТОВ «Метінвест Холдинг»
за 2014–2016 рр.**

Показники	2014 р.	2015 р.	2016 р.	b_i	2014 р.	2015 р.	2016 р.
Рентабельність діяльності (I_p)	0,44	-0,29	0,38	0,27	0,12	-0,08	0,10
Ділова активність ($I_{да}$)	0,87	1,07	0,66	0,17	0,15	0,18	0,11
Ліквідність і платоспроможність ($I_{лп}$)	0,52	0,75	0,78	0,19	0,10	0,14	0,15
Фінансова стійкість ($I_{фс}$)	1,16	1,68	-1,66	0,25	0,29	0,42	-0,42
Інвестиційна привабливість ($I_{ш}$)	0,03	-2,20	0,60	0,12	0,00	-0,26	0,07

Джерело: розраховано та згруповано на основі власних розрахунків.

Результати останнього етапу репрезентовані у вигляді табл. 5.

Таблиця 5

Інтегральні оцінки фінансової безпеки ПАТ «СКМ» і ТОВ «Метінвест Холдинг» за 2014–2016 рр.

Показники	2014 р.	2015 р.	2016 р.
$I_{фБП}$ ПАТ «СКМ»	0,29	0,21	-0,21
$I_{фБП}$ ТОВ «Метінвест Холдинг»	0,66	0,40	0,02

Джерело: розраховано та згруповано на основі власних розрахунків.

Динаміку цих показників проілюстровано на графіку (рис. 1).

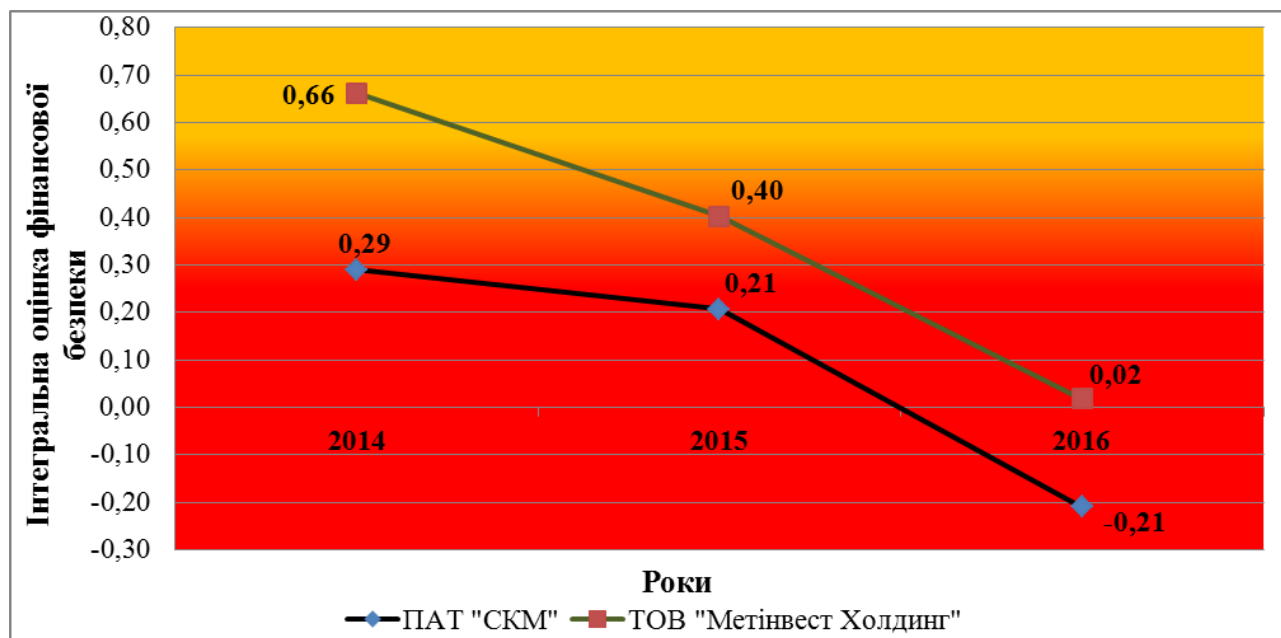

Рис. 1. Динаміка інтегральних показників фінансової безпеки

Джерело: побудовано на основі власних розрахунків.

Використана методика передбачає, що за значення $I_{фБП} > 1$ підприємство – учасник об'єднання має достатній рівень фінансової безпеки. За значення $1 > I_{фБП} > 0,5$ підприємство має критичний рівень фінансової безпеки, а за значення менше 0,5 стан учасника об'єднання підприємств можна вважати

фінансово небезпечним [6]. На графіку (рис. 1) рівні фінансової безпеки позначено різними відтінками для наочності інтерпретації результатів оцінювання рівня фінансової безпеки учасників об'єднання підприємств.

Висновки. Застосування інтегрального показника оцінки фінансової безпеки дало змогу визначити незадовільний фінансовий стан учасників об'єднання підприємств, а саме:

– інтегральний показник ПАТ «СКМ» протягом проаналізованого періоду менше за 0,5, тобто це свідчить про загрозовий рівень фінансової безпеки;

– інтегральний показник ТОВ «Метінвест Холдинг» у 2014 р. мав критичний рівень, а саме 0,66, з 2015 р. показник набув значення менше 0,5, що є індикатором небезпечного фінансового стану підприємства;

– динаміка інтегральних показників підприємств – учасників об'єднання має негативний тренд, що не дає підстав для прогнозування покращення стану фінансової безпеки;

– аналіз коефіцієнтів рентабельності, фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності, інвестиційної привабливості та ділової активності, що були обчислені на одному з етапів розрахунку, свідчить про системні проблеми у фінансовій діяльності цих учасників об'єднання підприємств.

За результатами дослідження запропоновано такі напрями підвищення рівня фінансової безпеки: оптимізація активів і пасивів, усунення дисбалансів між дебіторською та кредиторською заборгованістю; запровадження сучасних інноваційних антикризових заходів; зменшення витрат, досягнення стабільної прибутковості; більш жорсткий контроль за використанням фінансових ресурсів учасників об'єднання підприємств.

Слід звернути увагу на динаміку інтегральних показників, де простежується зв'язок між підприємствами. Метою дальшого дослідження є вивчення цього зв'язку не тільки між промисловими підприємствами, а всіма учасниками об'єднання. При цьому особливу увагу слід приділити агропромисловим підприємствам, які уособлюють об'єднання капіталу індустрії з аграрним капіталом.

Список використаних джерел

1. Андрійчук В. Г. Проблемні аспекти регулювання функціонування агропромислових компаній / В. Г. Андрійчук // Економіка АПК. – 2014. – № 2. – С. 5–21.

2. Вергун А. М. Сучасні підходи до оцінки рівня фінансової безпеки підприємства [Електронний ресурс] / А. М. Вергун, К. В. Стріжко // Ефективна економіка. – 2015. – № 6. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2015_6_21.

3. Картузов Є. П. Методи оцінювання рівня фінансової безпеки підприємства / Є. П. Картузов // Актуальні проблеми економіки. – 2012. – № 10. – С. 115–123.

4. Кулик Р. Р. Концептуальні підходи до оцінювання фінансової безпеки бізнес-системи / Р. Р. Кулик, Ю. Р. Новак // Світ фінансів. – 2014. – Вип. 2. –

С. 38–47.

5. Олексюк Т. В. Формування стратегії управління фінансовою безпекою підприємств машинобудування : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.04 / Тетяна Васиївна Олексюк ; Харківський політехнічний ін-т, Нац. техн. ун-т. – Харків, 2016. – 23 с.

6. Павлюк Ю. В. Методика оцінки рівня фінансової безпеки підприємства / Ю. В. Павлюк, О. А. Лактіонова // Вісник студентського наукового товариства ДонНУ імені Василя Стуса. – 2015. – № 7. – С. 112–116.

7. Сусіденко О. В. Фінансова безпека підприємства : теорія, методи, практика : монографія / О. В. Сусіденко. – К. : ЦНЛ, 2015. – 128 с.

8. Дуб Б. Сучасний стан і тенденції економічної безпеки агрохолдингів в Україні [Електронний ресурс] / Б. Дуб // *Agricultural and Resource Economics : International Scientific E-Journal*. – 2017. – Vol. 3. – No. 1. – Pp. 94–107. – Mode of access : www.are-journal.com.

9. Вдовенко О. С. Економічна сутність фінансової безпеки суб'єктів підприємництва в аграрній сфері економіки / О. С. Вдовенко // *Економіка АПК*. – 2014. – № 1. – С. 125–129.

10. Gagalyuk T. Strategic role of corporate transparency : the case of Ukrainian agroholdings / T. Gagalyuk // *International Food and Agribusiness Management Review*. – 2017. – Vol. 20. – Is. 2. – Pp. 257–278. <https://doi.org/10.22434/IFAMR2016.0055>.

11. Давиденко Н. М. Фінансова безпека аграрних підприємств у системі корпоративного управління / Н. М. Давиденко // *Економіка АПК*. – 2013. – № 5. – С. 58–62.

12. Андрійчук В. Г. Виклики агробізнесу : пошук відповідей / В. Г. Андрійчук // *Економіка АПК*. – 2015. – № 5. – С. 12–22.

13. Яниогло А. Комплексная система обеспечения экономической безопасности предприятия [Электронный ресурс] / А. Яниогло // *Agricultural and Resource Economics : International Scientific E-Journal*. – 2015. – Vol. 1. – No. 1. – Pp. 69–79. – Mode of access : www.are-journal.com.

14. Belas J. Credit risk management : Financial safety and sustainability aspects / J. Belas, M. Misankova, J. Schönfeld, B. Gavurova // *Journal of Security and Sustainability Issues*. – 2017. – Vol. 7. – No. 1. – Pp. 79–94. [http://dx.doi.org/10.9770/jssi.2017.6.1\(7\)](http://dx.doi.org/10.9770/jssi.2017.6.1(7)).

15. Tamosiuniene R. Modern approaches in quantifying economic security : Case study of Estonia, Latvia, Lithuania and republic of Moldova / R. Tamosiuniene // *Journal of Security and Sustainability Issues*. – 2015. – Vol. 4. – No. 4. – Pp. 596–610. [http://dx.doi.org/10.9770/jssi.2015.4.4\(2\)S](http://dx.doi.org/10.9770/jssi.2015.4.4(2)S).

16. Офіційний сайт ПАТ «СКМ» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.scm.com.ua>.

17. Офіційний сайт ТОВ «Метінвест Холдинг» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.metinvestholding.com>.

18. Офіційний сайт Агентства з розвитку інфраструктури фондового ринку

References

1. Andriichuk, V. G. (2014), The problems of regulation of functioning of agro-industrial companies. *Ekonomika APK*, no. 2, pp. 5–21.
2. Vergun, A. M. and Strizhko, K. V. (2015), Modern approaches to assessing the level of financial security of enterprise. *Efektivna ekonomika*, [Online], no. 6, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua>.
3. Kartuzov, Ye. P. (2012), Methods of assessing the level of financial security of the enterprise. *Aktualni problemy ekonomiky*, no. 10, pp. 115–123.
4. Kulyk, R. R. and Novak, Yu. R. (2014), Conceptual approaches to assessing the financial security of the business system. *Svit finansiv*, vol. 2, pp. 38–47.
5. Oleksyuk, T. V. (2016), Formation of the strategy of financial security management of mechanical engineering enterprises, Abstract of Ph.D. dissertation, Economy and management of enterprises (by types of economic activity), National Technical University «Kharkiv Polytechnic Institute», Kharkiv, Ukraine.
6. Pavlyuk, Yu. V. and Laktionova, O. A. (2015), Methods of assessing the level of financial security company. *Visnyk studentskogo naukovoogo tovarystva DonNU imeni Vasylya Stusa*, no. 7, pp. 112–116.
7. Susidenko, O. V. (2015), *Finansova bezpeka pidpryyemstva: teoriya, metody, praktyka* [Financial security of the enterprise: theory, methods, practice], Centr uchbovoyi literatury, Kyiv, Ukraine.
8. Dub, B. (2017), Current status and trends of agricultural holdings' economic security in Ukraine. *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*, [Online], vol. 3, no. 1, pp. 94–107, available at: www.are-journal.com.
9. Vdovenko, O. S. (2014), The economic essence of the concept of financial security of entities in the agricultural sector of the economy. *Ekonomika APK*, no. 1, pp. 125–129.
10. Gagalyuk, T. (2017), Strategic role of corporate transparency: the case of Ukrainian agroholdings. *International Food and Agribusiness Management Review*, vol. 20, is. 2, pp. 257–278. <https://doi.org/10.22434/IFAMR2016.0055>.
11. Davydenko, N. N. (2013), Financial safety of agrarian enterprises is in system of corporate management. *Ekonomika APK*, no. 5, pp. 58–62.
12. Andriichuk, V. G. (2015), The challenges of agrarian business: search for solutions. *Ekonomika APK*, no. 5, pp. 12–22.
13. Ianioglo, A. (2015), Comprehensive system of ensuring the economic security of enterprise. *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*, [Online], vol. 1, no. 1, pp. 69–79, available at: www.are-journal.com.
14. Belas, J., Mišankova, M., Schönfeld, J. and Gavurova, B. (2017), Credit risk management: Financial safety and sustainability aspects. *Journal of Security and Sustainability Issues*, vol. 7, no. 1, pp. 79–94. [http://dx.doi.org/10.9770/jssi.2017.6.1\(7\)](http://dx.doi.org/10.9770/jssi.2017.6.1(7)).
15. Tamosiuniene, R. (2015), Modern approaches in quantifying economic

security: Case study of Estonia, Latvia, Lithuania and republic of Moldova. *Journal of Security and Sustainability Issues*, vol. 4, no. 4, pp. 596–610. [http://dx.doi.org/10.9770/jssi.2015.4.4\(2\)S](http://dx.doi.org/10.9770/jssi.2015.4.4(2)S).

16. The official site of “SCM” JSC (2017), available at: <http://www.scm.com.ua>.

17. The official site of “Metinvest Holding” LLC (2017), available at: <https://www.metinvestholding.com>.

18. The official site of Stock market infrastructure development agency of Ukraine (SMIDA) (2017), available at: <https://smida.gov.ua>.

How to cite this article? Як цитувати цю статтю?

Стиль – ДСТУ:

Линенко А. Оцінювання фінансової безпеки учасників об'єднання підприємств [Електронний ресурс] / А. Линенко, В. Конєв // *Agricultural and Resource Economics : International Scientific E-Journal*. – 2017. – Vol. 3. – No. 4. – Pp. 85–96. – Mode of access : www.are-journal.com.

Style – Harvard:

Lynenko, A. and Konyev, V. (2017), Assessment of financial security of enterprises association participants. *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*, [Online], vol. 3, no. 4, pp. 85–96, available at: www.are-journal.com.